

Алфа БК Универзитет

Београд

ВЕЋУ ЗА ПОСТДИПЛОМСКЕ СТУДИЈЕ

Алфа БК Универзитет

Одлуком бр. 219 Већа за постдипломске студије Алфа БК Универзитета са седиштем у Београду, на седници која је одржана са гласањем од 04.02.2026. до 05.02.2026. године, именована је Комисија за оцену и јавну одбрану докторске дисертације кандидата Стевана Баровића под називом: „Евалуација ХРМ (HRM) пракси кроз призму корисничког искуства применом вишекритеријумске анализе у хотелијерству Републике Србије“.

Комисија у саставу:

- 1) др Ладин Гостимировић, ванредни професор, Алфа БК Универзитет, Београд, ментор и члан Комисије,
- 2) др Милан Бркљач, доцент, Алфа БК Универзитет, Београд, коментор и члан Комисије,
- 3) др Владимир Крагуљац, доцент, Факултет за хотелијерство и туризам, Универзитет у Крагујевцу, члан Комисије
- 4) др Дарко Васелић, ванредни професор, Универзитет за пословни инжењеринг и менаџмент, Бања Лука, члан Комисије,
- 5) др Биљана Видука, научни-сарадник, Институт економских наука, Београд, председник Комисије.

Након увида у садржај и структуру теме докторске дисертације, а у складу са Правилником о докторским студијама, Комисија подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОЦЕНУ И ЈАВНУ ОДБРАНУ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Основни подаци о докторанду и дисертацији

Стеван Баровић је рођен 3. новембра 1986. године у Смедереву, ожењен је и отац двоје деце. Основну и средњу школу завршио је у Смедереву након чега је уписао „Факултет за Менаџмент Браћа Карић“ у Београду, где је завршио три године студија, а затим наставио и завршио четворогодишње студије у Италији на факултету „European School of economics“, „The University of Buckingham“ у Тоскани, чиме је стекао звање Bachelor of Arts. Након тога се сели у Рим и на истом универзитету уписује мастер студије, програм Management. Априла 2011. године завршава мастер студије и стиче звање Master of Science. По повратку из Италије, почиње да ради у породичној компанији која послује у области грађевинарства,

пољопривреде и хотелијерства. Од самог старта највише је укључен у пословање и развој фирме из области хотелијерства „Family Heritage hotels group“, која поседује 2 хотела, где након 10 година рада постаје генерални директор, што је и данас након 14 година. Поред рада и усавршавања у самој компанији посветио се и професионалном еснафском развоју, похађајући многе семинаре, стручна предавања, научне скупове у којима је и учествовао, презентовањем научних радова, али и кроз учешће у панел дискусијама. Члан је управног одбора најстаријег и највећег еснафског удружења хотелијера и ресторатера ХОРЕС. Дипломе стечене током школовања у Италији нострификовао је на Алфа БК Универзитету, где је уписао Докторске академске студије на Факултету за финансије, банкарство и ревизију, програм Међународна трговина и бизнис.

Библиографија докторанда обухвата следеће радове:

1. Jević, G., Jević, J., Barović, S. (2016). The role of belgade wine fair beowine on development of wine tourism in serbia. *Ekonomika poljoprivrede*, 63(4), 1347-1363. (M24)
2. Barović, S., Božović, J., Brkljač, M., Vujanić, I., Marković, S. (2025). Uticaj HRM prakse na zadovoljstvo zaposlenih i lojalnost gostiju u srpskom hotelijerstvu. *Oditor*, XI(3/2025), pp. 76-91. doi: 10.59864/Oditor 52503SB (M24)
3. Petrović, P., Barović, S. (2018). Tourism in function of development of the Republic of Serbia. IN *Proceedings of 3rd International scientific conference*, 31. Maj 2018, Vrnjackska Banja, Faculty of hotel management and tourism in Vrnjackska banja, p. 204. (M33)
4. Petrović, P., Barović, S. (2018). Heritage tourism: concept, practice, development "Tendencies in the development of cultural tourism and profiling cultural tourist" IN *Proceedings of International Tourism Conference BITCO*, The College of Tourism, Belgrade 23. Mart 2018. (M33)
5. Petrović, P., Barović S. (2018). , Budžetiranje kapitala u hotelima za finansijsko odlucivanje i modeliranje procesa i podataka, *Zbornik radova 7. Međunarodne konferencije. Gostoprinstvo kao faktor kvaliteta ponude i konkurentnosti turisticke destinacije*, p. 44, ISBN 978-86-60060-09-1 (M33)
6. Petrović, P. Barović, S. (2019). The development of cultural tourism and its importance in the process of employment, *Proceedings of 4th International scientific conference*, 30. Maj Vrnjackska Banja 2019. Tourism in function of development of the republic of Serbia, Tourism as a generator of employment, Faculty of hotel management and tourism in Vrnjackska banja, p. 131. (M33)
7. Barović S. (2019). Poslovno odlučivanje na osnovu kvaliteta doživljaja i lojalnosti hotelskih gostiju, *Zbornik radova XII Međunarodne naučno-stručne konferencije Hotelska kuća* 2019, p. 30. (M33)

1. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1.1. Одређивање предмета истраживања

Предмет истраживања докторске дисертације односи се на евалуацију пракси управљања људским ресурсима (HRM) у сектору хотелијерства Републике Србије, посматраних кроз призму корисничког искуства, уз примену вишекритеријумских метода одлучивања. У фокус истраживања стављен је однос између HRM пракси, задовољства запослених и лојалности гостију, као и степен усклађености између експертске процене важности појединих HRM фактора и перцепције корисника хотелских услуга.

Истраживање полази од чињенице да у хотелијерству, као услужној делатности заснованој на директној интеракцији запослених и гостију, људски фактор представља кључни извор конкурентске предности. Стога је предмет рада усмерен на систематско вредновање HRM пракси и њиховог реалног ефекта на корисничко искуство.

Теоријско одређење предмета истраживања

Теоријски, предмет дисертације обухвата интеграцију концепата управљања људским ресурсима, теорија задовољства запослених, модела корисничке лојалности и вишекритеријумског одлучивања. Рад се ослања на савремене теорије HRM-а, приступ оријентисан ка ресурсима (Resource-Based View), модел сервисног профита, концепте организационе културе, лидерства, мотивације и тренинга, као и на теоријске моделе корисничког искуства и лојалности.

Полази се од претпоставке да HRM праксе не делују изоловано, већ системски утичу на понашање запослених, њихово задовољство и ангажованост, што се посредно одражава на квалитет услуге и перцепцију гостију. У том контексту, дисертација теоријски повезује интерне организационе процесе (HRM политике) са екстерним исходима (корисничко искуство и лојалност), користећи ANP и NVA методе као инструменте за структурисано и квантитативно вредновање.

Операционално одређење предмета истраживања

У оквиру операционализације предмета истраживања извршена је систематска декомпозиција на опште, посебне и појединачне чиниоце.

Општи чиниоци

Општи чиниоци предмета истраживања су:

- HRM праксе у хотелијерству,
- задовољство запослених,
- лојалност и перцепција гостију.

Ови чиниоци повезани су кроз интегрисани евалуациони модел који омогућава њихово квантитативно рангирање.

Посебни чиниоци

Посебни чиниоци обухватају седам кључних HRM критеријума који су дефинисани и анализирани у раду:

1. Тренинг и развој запослених
2. Мотивација
3. Лидерство
4. Организациона култура
5. Комуникација
6. Брига о благостању запослених
7. Баланс посао-живот

Сваки од ових критеријума вреднован је двоструко:

- путем АНР методе (експертска процена релативне важности),
- путем NVA методе (корисничка перцепција кроз анкетно истраживање).

Појединачни чиниоци

Појединачни чиниоци обухватају конкретне индикаторе као што су:

- учесталост и квалитет обука,
- системи награђивања и стимулације,
- стил вођства,
- ниво интерне комуникације,
- степен видљиве професионалности и љубазности запослених,
- емпатија и способност решавања проблема,
- организациона подршка и услови рада.

Операционализација предмета реализована је кроз:

- формирање АНР хијерархијских матрица на основу експертских парних поређења,
- прикупљање података од гостију путем Ликертове скале,
- интеграцију резултата у јединствену ранг-листу HRM фактора,
- спровођење сензитивне анализе и анализе ризика од пристрасности,
- валидацију модела кроз квалитативну студију случаја (Heritage хотел).

Оваква операционализација омогућава превођење теоријских концепата у мерљиве категорије и обезбеђује проверљивост и репродуктивност резултата.

Временско одређење предмета истраживања

Истраживање је спроведено у периоду 2024-2025. године, док се анализирани подаци односе на актуелно стање HRM пракси у хотелском сектору Републике Србије у савременим условима пословања, након периода глобалних тржишних и организационих турбуленција (укључујући последице пандемије и промене у понашању туриста).

Просторно одређење предмета истраживања

Просторно одређење предмета истраживања обухвата територију Републике Србије, са фокусом на хотелске објекте који послују у различитим сегментима тржишта (градски хотели, бутик хотели, објекти средње и више категорије).

Студија случаја спроведена је на примеру конкретног хотелског објекта (Heritage хотел), што омогућава додатну практичну верификацију предложеног модела.

Дисциплинарно одређење предмета истраживања

Дисертација је интердисциплинарно позиционирана и обухвата следеће научне области:

- менаџмент и управљање људским ресурсима,
- туризам и хотелијерство,
- организационо понашање,
- теорију одлучивања и вишекритеријумску анализу,
- маркетинг услуга и корисничко искуство.

Повезивањем HRM теорије, модела лојалности корисника и квантитативних метода одлучивања, дисертација остварује синтезу економских наука, менаџмента и методологије одлучивања, пружајући научно утемељен и практично применљив модел за евалуацију HRM пракси у услужном сектору.

2. ЦИЉЕВИ ИСТРАЖИВАЊА

Научни циљ истраживања

Научни циљ истраживања је развој, теоријско утемељење и емпиријска верификација интегрисаног модела евалуације HRM пракси у хотелијерству Републике Србије, који повезује експертску процену и корисничку перцепцију применом вишекритеријумских метода одлучивања (АНР и NVA). Истраживање је имало за циљ да утврди који HRM фактори имају највећи утицај на задовољство запослених и лојалност гостију, као и да идентификује степен усклађености или неусклађености између менаџерске (експертске) и корисничке перспективе.

У том контексту, научни циљ обухвата:

- систематску идентификацију и структурално моделовање кључних HRM пракси у хотелијерству,
- квантитативно рангирање њихове релативне важности кроз АНР методу,
- мерење и анализу корисничке перцепције тих пракси применом NVA методе,
- интеграцију добијених резултата у јединствени евалуациони оквир,
- проверу робусности модела кроз сензитивну анализу и анализу ризика од пристрасности,
- емпиријску валидацију модела кроз студију случаја.

Научни допринос огледа се у проширењу постојећег теоријског оквира HRM-а у услужном сектору, кроз повезивање интерних организационих процеса са екстерним исходима у домену корисничког искуства, као и у увођењу комбинованог АНР-NVA приступа као иновативног инструмента за објективно вредновање HRM стратегија. Истраживање доприноси развоју теорије одлучивања у области менаџмента људских ресурса, нудећи интердисциплинарни модел који повезује менаџмент, туризам, организационо понашање и вишекритеријумску анализу.

Друштвени циљ истраживања

Друштвени циљ истраживања је да се обезбеди научно заснована основа за унапређење HRM стратегија у хотелијерском сектору Републике Србије, са циљем јачања конкурентности, квалитета услуге и одрживог развоја туризма. Истраживање има за циљ да понуди конкретне смернице хотелском менаџменту, HR стручњацима и доносиоцима одлука у области туризма у правцу:

- приоритизације HRM интервенција које имају највећи ефекат на корисничко искуство,
- усклађивања интерних политика управљања људским ресурсима са очекивањима гостију,
- рационалног усмеравања инвестиција у обуке, мотивацију и организациону културу,
- смањења јаза између декларативних HR политика и њихове стварне перцепције на тржишту,
- подстицања развоја организационог окружења које подржава благостање запослених и дугорочну лојалност корисника.

Посебан значај рада огледа се у чињеници да хотелијерство представља један од стратешки важних сектора услужне економије Србије. Унапређење управљања људским ресурсима директно доприноси повећању квалитета туристичке понуде, јачању међународне конкурентности и одрживом развоју туризма. Друштвени циљ истраживања огледа се и у стварању методолошког оквира који се може применити и у другим услужним

делатностима (ресторани, спа центри, туристичке агенције), чиме се проширује његов практични значај. На тај начин, резултати дисертације доприносе не само научној заједници већ и ширем друштвеном контексту, омогућавајући развој ефикаснијих, транспарентнијих и стратешки усмерених HR политика у сектору туризма Републике Србије.

3. ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ ОД КОЈИХ СЕ ПОЛАЗИ У ИСТРАЖИВАЊУ

X1: Примена комбинованог модела АНР-NVA не омогућава идентификовање и разликовање кључних HRM пракси које имају значајан утицај на задовољство запослених и лојалност гостију у хотелијерству, уз уважавање разлика у перцепцијама експерата и корисника.

X2: Постоји значајна разлика између експертске и корисничке перцепције важности појединачних HRM пракси.

X3: Тренинг и развој, мотивација и лидерство су HRM фактори са највишим утицајем на задовољство и лојалност у хотелијерству.

X4: Комбиновани модел (АНР-NVA) омогућава поузданије рангирање HRM фактора у односу на појединачне методе.

4. МЕТОДЕ КОЈЕ СЕ У ИСТРАЖИВАЊУ ПРИМЕЊУЈУ

Истраживање је примењеног, дескриптивно-аналитичког карактера и заснива се на комбинованом (мешовитом) методолошком приступу, који интегрише квантитативне и квалитативне методе у циљу свеобухватне евалуације HRM пракси у хотелијерству Републике Србије.

У квантитативном делу истраживања примењене су вишекритеријумске методе одлучивања:

- АНР (*Analytic Hierarchy Process*) - за процену релативне важности седам дефинисаних HRM критеријума на основу експертских парних поређења. Формиране су хијерархијске матрице, израчунате тежине критеријума и проверена конзистентност процена применом коефицијента конзистентности.
- NVA (*Net Value Analysis*) - за квантитативну анализу корисничке перцепције HRM пракси, путем агрегирања оцена гостију прикупљених кроз стандардизовани упитник.

У истраживању су коришћени:

1. Примарни подаци, прикупљени:
  - а) од експерата из области хотелијерства, туризма и управљања људским ресурсима (АНР анализа),

- b) од корисника хотелских услуга путем анкетног истраживања заснованог на Ликертовој скали од 1 до 5 (NVA анализа).
2. Квалитативна метода - студија случаја, спроведена на примеру Heritage хотела, у циљу валидације добијених квантитативних резултата у реалном пословном окружењу.

Примењени методи у истраживању обухватају:

- Вишекритеријумску анализу (АНР) са експертским парним поређењем критеријума,
- Анализу нето вредности (NVA) за евалуацију корисничке перцепције,
- Комбиновање АНР и NVA резултата у јединствени интегрисани модел рангирања HRM фактора,
- Сензитивну анализу ради провере стабилности модела,
- Анализу ризика од пристрасности (bias analysis),
- Квалитативну студију случаја као инструмент практичне верификације.

Анкетни упитник је конструисан на основу теоријског оквира дисертације, пилотиран и валидиран пре финалне примене. Провера поузданости инструмента спроведена је анализом интерне конзистентности. Обрада података вршена је применом табеларних и статистичких алата, уз израчунавање пондера, просечних вредности, нормализацију резултата и формирање коначне ранг-листе HRM критеријума. Овако постављена методологија омогућила је објективну, транспарентну и репродуктивну евалуацију HRM пракси у хотелијерству, уз интеграцију експертске и корисничке перспективе у јединствени аналитички оквир.

5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС

Очекивани резултати истраживања усмерени су ка свеобухватној евалуацији HRM пракси у хотелијерству Републике Србије кроз интеграцију експертске процене и корисничке перцепције применом комбинованог АНР-NVA модела. Очекује се да ће примена вишекритеријумске анализе омогућити јасну идентификацију и рангирање кључних HRM фактора који имају највећи утицај на задовољство запослених и лојалност гостију.

Посебно се очекује да ће резултати:

- указати на релативну важност седам дефинисаних HRM критеријума (тренинг и развој, мотивација, лидерство, организациона култура, комуникација, брига о благостању запослених и баланс посао-живот),
- утврдити степен усклађености или јаза између експертске и корисничке перспективе,
- показати да поједине HRM праксе имају већи утицај на корисничко искуство него што се то претпоставља у менаџерској пракси,

- потврдити робусност предложеног модела кроз сензитивну анализу,
- идентификовати потенцијалне ризике од пристрасности у процесу мерења и интерпретације резултата,
- валидирати применљивост модела кроз квалитативну студију случаја (Heritage хотел).

Очекује се да ће интеграција АНР и NVA метода омогућити формирање јединствене ранг-листе HRM фактора, чиме се обезбеђује објективна основа за приоритизацију интервенција у области управљања људским ресурсима у хотелском сектору.

Научни допринос

Научни допринос спроведеног истраживања огледа се у теоријском, методолошком и емпиријском унапређењу области управљања људским ресурсима у услужним делатностима, посебно у контексту хотелијерства Републике Србије.

Теоријски допринос огледа се у интеграцији HRM концепата са моделима корисничког искуства и лојалности, чиме се интерни организациони процеси повезују са екстерним тржишним исходима. Истраживање проширује постојећи теоријски оквир кроз анализу међусобне условљености задовољства запослених и перцепције гостију.

Методолошки допринос састоји се у примени и интеграцији две вишекритеријумске методе (АНР и NVA) у јединствени двосмерни евалуациони модел. Овим приступом омогућено је истовремено вредновање релативне важности HRM пракси и њихове перципиране ефективности, што представља иновативан приступ у домаћој литератури. Допринос се огледа и у примени анализе сензитивности и процене ризика од пристрасности, чиме се повећава валидност и поузданост резултата.

Емпиријски допринос огледа се у генерисању оригиналних података из праксе хотелског сектора у Србији, што допуњује недовољно истражену област HRM евалуације у домаћем контексту. Истраживање нуди структурисан и репродуктиван модел који се може применити и у другим услужним делатностима или у различитим географским оквирима.

Практични допринос огледа се у креирању алата за подршку одлучивању који омогућава хотелским менаџерима да:

- ускладе HR стратегије са очекивањима гостију,
- рационално распоређују ресурсе у области обуке и мотивације,
- смање јаз између интерне перцепције менаџмента и реалног корисничког искуства,
- унапреде конкурентску позицију хотела кроз стратешко управљање људским ресурсима.

Очекивани исходи истраживања доприносе развоју научне дебате о улози HRM-а у услужном сектору и пружају применљив оквир за систематско и објективно вредновање људских ресурса као кључног фактора конкурентности у хотелијерству.

6. САЖЕТ ОПИС САДРЖАЈА (СТРУКТУРЕ ПО ПОГЛАВЉИМА)

Докторска дисертација кандидата Стевана Баровића структурирана је у тематски повезана поглавља која систематски повезују теоријски оквир, методолошки приступ, емпиријску анализу и практичне препоруке, у циљу свеобухватне евалуације HRM пракси у хотелијерству Републике Србије.

Поглавље 1 - Увод представља тематску поставку дисертације. Објашњава се истраживачки проблем, контекст савременог хотелијерства у Републици Србији, важност HRM пракси и потреба за анализом њихове улоге у формирању корисничког задовољства и лојалности. Јасно су дефинисани предмет, циљеви, хипотезе и методолошки оквир истраживања.

Поглавље 2 - Теоријски оквир пружа преглед релевантне литературе о управљању људским ресурсима, са посебним фокусом на специфичности хотелијерства као услужне делатности. Анализирају се концепти као што су организациона култура, лидерство, комуникација, мотивација и тренинг запослених, као и њихова повезаност са организационим перформансама и задовољством корисника.

Поглавље 3 - Истраживачки оквир фокусира се на HRM праксе у реалним хотелским окружењима, при чему се посебно истиче улога запослених у формирању корисничког искуства. Такође се идентификују празнине у претходним истраживањима и указује на потребу за двојним посматрањем, из угла експерата и корисника.

Поглавље 4 - Методологија истраживања детаљно описује примењене методе ANP и NVA уз образложење узорка, процедура прикупљања података и начина обраде. Такође се објашњава поступак комбиновања резултата и начин верификације модела кроз квалитативни приступ (студија случаја).

Поглавље 5 - Анализа и интерпретација резултата представља централни део рада, у којем се приказују резултати ANP евалуације од стране експерата, NVA оцене корисника, њихова комбинација и коначна ранг листа HRM фактора. Анализа се допуњује дискусијом и интерпретацијом налаза.

Поглавље 6 - Квалитативна студија случаја фокусира се на један конкретан хотел (Heritage хотел), како би се теоријски модел тестирао у реалном пословном окружењу. Евалуација HRM (HRM) пракси кроз призму корисничког искуства применом вишекритеријумске анализе у хотелијерству Републике Србије. Овим се проверава валидност налаза кроз приказ праксе имплементације HRM стратегија и њиховог ефекта на корисничко искуство.

Поглавље 7 - Интегрисана анализа и синтеза обједињује квантитативне и квалитативне налазе, сумира заједничке обрасце и упућује на разлике између експертске и корисничке перцепције, уз акценат на области које захтевају стратешко унапређење.

Поглавље 8 - Научни допринос разматра како истраживање обогаћује постојећу литературу у области HRM-а и хотелијерства, посебно у домаћем контексту. Наглашава се теоријска и методолошка иновативност, као и могућност примене модела у другим услужним секторима.

Поглавље 9 - Закључак сумира основне налазе истраживања, потврђене хипотезе, као и импликације по праксу и науку. Посебно се истичу препоруке менаџерима и HR стручњацима.

Поглавље 10 - Ограничења и предлози за будућа истраживања препознаје недостатке истраживања и отвара простор за нова научна и практична испитивања, укључујући проширење модела на друге услужне делатности и географске регионе.

7. Литература

1. Abaеian, V., Khong, K. W., Kyid Yeoh, K., & McCabe, S. (2019). Motivations of undertaking CSR initiatives by independent hotels: A holistic approach. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 31(6), 2468-2487.
2. Abastante, F., Corrente, S., Greco, S., Ishizaka, A., & Lami, I. M. (2019). A new parsimonious AHP methodology: Assigning priorities to many objects by comparing pairwise few reference objects. *Expert Systems with Applications*, 127, 109-120.
3. Agustian, K., Pohan, A., Zen, A., Wiwin, W., & Malik, A. J. (2023). Human resource management strategies in achieving competitive advantage in business administration. *Journal of Contemporary Administration and Management (ADMAN)*, 1(2), 108-117.
4. Ali, B. J., Gardi, B., Othman, B. J., Ahmed, S. A., Ismael, N. B., Hamza, P. A., ... & Anwar, G. (2021). Hotel service quality: The impact of service quality on customer satisfaction in hospitality. *International Journal of Engineering, Business and Management*, 5(3), 14-28.
5. Alreahi, M., Bujdosó, Z., Kabil, M., Akaak, A., Benkó, K. F., Setioningtyas, W. P., & Dávid, L. D. (2022). Green human resources management in the hotel industry: A systematic review. *Sustainability*, 15(1), 99.
6. Appelbaum, E., Bailey, T., Berg, P., & Kalleberg, A. L. (2000). *Manufacturing advantage: Why high-performance work systems pay off*. Cornell University Press.
7. Amissah, E. F., Blankson-Stiles-Ocran, S., & Mensah, I. (2022). Emotional labour, emotional exhaustion and job satisfaction in the hospitality industry. *Journal of Hospitality and Tourism insights*, 5(5), 805-821.
8. Bakker, A. B., & Demerouti, E. (2007). The Job Demands-Resources model: State of the art. *Journal of Managerial Psychology*, 22(3), 309-328. <https://doi.org/10.1108/02683940710733115>

9. Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99-120.
10. Bass, B. M. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. Free Press.
11. Baquero, A. (2023). Hotel employees' burnout and intention to quit: the role of psychological distress and financial well-being in a moderation mediation model. *Behavioral Sciences*, 13(2), 84.
12. Becker, B. E., & Huselid, M. A. (1998). High performance work systems and firm performance: A synthesis of research and managerial implications. *Research in Personnel and Human Resources Management*, 16, 53-101.
13. Belton, V., & Stewart, T. J. (2002). *Multiple criteria decision analysis: An integrated approach*. Kluwer Academic Publishers.
14. Beer, M., Spector, B., Lawrence, P. R., Mills, D. Q., & Walton, R. E. (1984). *Managing human assets*. Free Press.
15. Berry, L. L. (1981). The employee as customer. *Journal of Retail Banking*, 3(1), 33-40.
16. Bhole, G. P., & Deshmukh, T. (2018). Multi-criteria decision making (MCDM) methods and its applications. *International Journal for Research in Applied Science & Engineering Technology (IJRASET)*, 6(5), 899-915.
17. Belias, D., Rossidis, I., Sotiriou, A., & Malik, S. (2023). Workplace conflict, turnover, and quality of services. Case study in Greek seasonal hotels. *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 24(4), 453-476.
18. Boella, M. J., & Goss-Turner, S. (2013). *Human resource management in the hospitality industry: A guide to best practice*. Routledge.
19. Boselie, P., Brewster, C., & Paauwe, J. (2009). In search of balance—Managing the dualities of HRM: An overview of the issues. *Personnel Review*, 38(5), 461-471.
20. Boxall, P., & Purcell, J. (2003). *Strategy and human resource management*. Palgrave Macmillan.
21. Caruana, A. (2002). Service loyalty: The effects of service quality and the mediating role of customer satisfaction. *European Journal of Marketing*, 36(7/8), 811-828. <https://doi.org/10.1108/03090560210430818>
22. Chand, M. (2010). The impact of HRM practices on service quality, customer satisfaction and performance in the Indian hotel industry. *The International Journal of Human Resource Management*, 21(4), 551-566. <https://doi.org/10.1080/09585191003612059>
23. Chi, C. G., & Gursoy, D. (2009). Employee satisfaction, customer satisfaction, and financial performance: An empirical examination. *International Journal of Hospitality Management*, 28(2), 245-253. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2008.08.003>

24. Chiang, C.-F., & Jang, S. C. (2008). The antecedents and consequences of psychological empowerment: The case of Taiwan's hotel companies. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 32(1), 40-61. <https://doi.org/10.1177/1096348007309568>
25. Cinar, A. B., & Bilodeau, S. (2024). Incorporating AI into the inner circle of emotional intelligence for sustainability. *Sustainability*, 16(15), 6648.
26. Colquitt, J. A., Conlon, D. E., Wesson, M. J., Porter, C. O. L. H., & Ng, K. Y. (2001). Justice at the millennium: A meta-analytic review of 25 years of organizational justice research. *Journal of Applied Psychology*, 86(3), 425-445. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.86.3.425>
27. Chomać-Pierzecka, E., Dyrka, S., Kokieli, A., & Urbańczyk, E. (2024). Sustainable HR and employee psychological well-being in shaping the performance of a business. *Sustainability*, 16(24), 10913.
28. Chung, S. Y., & Byrom, J. (2021). Co-creating consistent brand identity with employees in the hotel industry. *Journal of Product & Brand Management*, 30(1), 74-89.
29. Chunhui, C., & Jantan, A. H. B. (2023). Research on the Relationship between Enterprise Human Resource Training and Employee Job Performance. *Journal of International Business and Management*, 6(8), 01-12.
30. Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and conducting mixed methods research* (3rd ed.). SAGE.
31. Cropanzano, R., & Folger, R. (1991). Procedural justice and worker motivation. In R. M. Steers & L. W. Porter (Eds.), *Motivation and work behavior* (5th ed., pp. 131-143). McGraw-Hill.
32. Čupić, M., & Suknović, M. (2001). Odlučivanje. *Fakultet organizacionih nauka*.
33. Davidson, M. C. (2003). Does organizational climate add to service quality in hotels? *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 15(4), 206-213.
34. Davidson, M., Guilding, C., & Timo, N. (2006). Employment, flexibility and labour market practices of domestic and MNC chain luxury hotels in Australia: Where has accountability gone? *International Journal of Hospitality Management*, 25(2), 193-210.
35. Davidson, M. C. G., McPhail, R., & Barry, S. (2011). Hospitality HRM: Past, present and the future. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 23(4), 498-516.
36. Das, S., Ghani, M. U., Rashid, A., Rasheed, R., Manthar, S., & Ahmed, S. (2021). How customer satisfaction and loyalty can be affected by employee's perceived emotional competence: The mediating role of rapport. *International Journal of Management (IJM)*, 12(3), 1268-1277.
37. Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). Intrinsic motivation and self-determination in human behavior. Plenum. <https://doi.org/10.1007/978-1-4899-2271-7>

38. Delaney, J. T., & Huselid, M. A. (1996). The impact of human resource management practices on perceptions of organizational performance. *Academy of Management Journal*, 39(4), 949-969. <https://doi.org/10.2307/256718>
39. Denzin, N. K. (1978). *The research act: A theoretical introduction to sociological methods* (2nd ed.). McGraw-Hill.
40. El-Sherbeeney, A. M., Alsetoohy, O., Sheikhelsouk, S., Liu, S., & Abou Kamar, M. (2024). Enhancing hotel employees' well-being and safe behaviors: The influences of physical workload, mental workload, and psychological resilience. *Oeconomia Copernicana*, 15(2), 765-807.
41. Farid, T., Iqbal, S., Ma, J., Castro-González, S., Khattak, A., & Khan, M. K. (2019). Employees' perceptions of CSR, work engagement, and organizational citizenship behavior: The mediating effects of organizational justice. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(10), 1731.
42. Fombrun, C. J., Tichy, N. M., & Devanna, M. A. (1984). *Strategic human resource management*. Wiley.
43. Ganer, S. D., Kediya, S. O., Suchak, A. K., Dey, S. K., & Band, G. (2022, October). Analytical study of HRM practices in industry 5.0. In *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering* (Vol. 1259, No. 1, p. 012041). IOP Publishing.
44. George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference* (11.0 update) (4th ed.). Allyn & Bacon.
45. Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence*. Bantam Books.
46. Gössling, S., Scott, D., & Hall, C. M. (2020). Pandemics, tourism and global change: A rapid assessment of COVID-19. *Journal of Sustainable Tourism*, 29(1), 1-20.
47. Grandey, A. A. (2003). When "the show must go on": Surface acting and deep acting as determinants of emotional exhaustion and service delivery. *Academy of Management Journal*, 46(1), 86-96. <https://doi.org/10.2307/30040678>
48. Greenberg, J. (1990). Organizational justice: Yesterday, today, and tomorrow. *Journal of Management*, 16(2), 399-432. <https://doi.org/10.1177/014920639001600208>
49. Guest, D. E. (1997). Human resource management and performance: A review and research agenda. *International Journal of Human Resource Management*, 8(3), 263-276.
50. Han, H., & Hyun, S. S. (2015). Customer retention in the medical tourism industry: Impact of quality, satisfaction, trust, and price reasonableness. *Tourism Management*, 46, 20-29. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2014.06.003>
51. Heskett, J. L., Jones, T. O., Loveman, G. W., Sasser Jr, W. E., & Schlesinger, L. A. (1994). Putting the service-profit chain to work. *Harvard Business Review*, 72(2), 164-174.

52. Hinkin, T. R., & Tracey, J. B. (2000). The cost of turnover: Putting a price on the learning curve. *Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly*, 41(3), 14-21. <https://doi.org/10.1177/001088040004100313>
53. Huselid, M. A. (1995). The impact of human resource management practices on turnover, productivity, and corporate financial performance. *Academy of Management Journal*, 38(3), 635-672. <https://doi.org/10.2307/256741>
54. Ilić, D., & Stamenković, P. (2019, July). Tourism development limitations and tourist traffic analysis in South and Eastern Serbia. In *Tourism International Scientific Conference Vrnjačka Banja - TISC* (Vol. 4, No. 2, pp. 398-414).
55. Ineson, E. M., Benke, E., & Laszlo, J. (2013). Employee loyalty in Hungarian hotels. *International Journal of Hospitality Management*, 32, 31-39.
56. Kandampully, J. (2006). The new customer-centred business model for the hospitality industry. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 18(3), 173-187.
57. Karatepe, O. M. (2006). Customer complaints and organizational responses: The effects of complainants' perceptions of justice on satisfaction and loyalty. *International Journal of Hospitality Management*, 25(1), 69-90. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2004.12.008>
58. Karatepe, O. M., & Bekteshi, L. (2008). Antecedents and outcomes of work-family facilitation and family-work facilitation among frontline hotel employees. *International Journal of Hospitality Management*, 27(4), 517-528. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2007.09.004>
59. Kattara, H. S., Weheba, D., & El-Said, O. A. (2008). The impact of employee behaviour on customers' service quality perceptions and overall satisfaction. *Tourism and Hospitality Research*, 8(4), 309-323.
60. Khassawneh, O. (2021). An evaluation of the relationship between human resource practices and service quality: An empirical investigation in the canadian hotel industry (Doctoral dissertation, University of Gloucestershire).
61. Keeney, R. L., & Raiffa, H. (1993). *Decisions with multiple objectives: Preferences and value tradeoffs*. Cambridge University Press.
62. Koc, E., & Boz, H. (2020). Development of hospitality and tourism employees' emotional intelligence through developing their emotion recognition abilities. *Journal of Hospitality Marketing & Management*, 29(2), 121-138.
63. Kordić, N., & Milićević, S. (2018). Human resources in the hotel industry of Serbia. *Hotel and Tourism Management*, 6(1), 93-103.
64. Lemon, K. N., & Verhoef, P. C. (2016). Understanding customer experience throughout the customer journey. *Journal of Marketing*, 80(6), 69-96. <https://doi.org/10.1509/jm.15.0420>

65. Li, C., Hao, R., Li, N., & Zhang, C. (2025). Measuring customer experience in ai contexts: A scale development. *Journal of Theoretical and Applied Electronic Commerce Research*, 20(1), 31.
66. Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 140, 1-55.
67. Locke, E. A. (1976). The nature and causes of job satisfaction. In M. D. Dunnette (Ed.), *Handbook of industrial and organizational psychology* (pp. 1297-1349). Rand McNally.
68. Lovreta, S., Petković, G., & Pindžo, R. (2015). New strategic cycle in the Serbian trade and tourism development. *Ekonomika preduzeća*, 63(1-2), 115-130.
69. Lu, C., Berchoux, C., Marek, M. W., & Chen, B. (2015). Service quality and customer satisfaction: Qualitative research implications for luxury hotels. *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 9(2), 168-182.
70. Lucio, M. M. N., & Stuart, M. (2004). Swimming against the tide: Social partnership, mutual gains and the revival of 'tired' HRM. *The International Journal of Human Resource Management*, 15(2), 410-424.
71. Madera, J. M., Dawson, M., Guchait, P., & Belarmino, A. M. (2017). Strategic human resources management research in hospitality and tourism: A review of current literature and suggestions for the future. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 29(1), 48-67.
72. Mayer, J. D., & Salovey, P. (1997). What is emotional intelligence? In P. Salovey & D. J. Sluyter (Eds.), *Emotional development and emotional intelligence: Educational implications* (pp. 3-31). Basic Books.
73. Modise, J. M. (2023). The impacts of employee workplace empowerment, effective commitment and performance: An organizational systematic review. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*, 8(7), 3435-3457.
74. Milikić, B. B. (2009). The influence of culture on human resource management processes and practices: The propositions for Serbia. *Economic Annals*, 54(181), 93-118.
75. Mitašiūnaitė, K. (2021). Influence of human resource management policy on customer loyalty. In 15th prof. Vladas Gronskas international scientific conference: reviewed selected papers. (pp. 76-83). Vilniaus universiteto leidykla.
76. Moorman, R. H., & Byrne, Z. S. (2013). How does organizational justice affect organizational citizenship behavior? In *Handbook of organizational justice* (pp. 355-380). Psychology Press.
77. Moreno-Jiménez, J. M., Salvador, M., Gargallo, P., & Altuzarra, A. (2016). Systemic decision making in AHP: A Bayesian approach. *Annals of Operations Research*, 245(1), 261-284.

78. Obeidat, S. M. (2017). An examination of the moderating effect of electronic-HRM on highperformance work practices and organisational performance link. *Evidence-Based HRM: A Global Forum for Empirical Scholarship*, 5(2), 222-241.
79. Oliver, R. L. (1997). *Satisfaction: A behavioral perspective on the consumer*. McGraw-Hill.
80. Oliver, R. L. (1999). Whence consumer loyalty? *Journal of Marketing*, 63(Special Issue), 33-44.
81. Ogunola, A. A. (2022). Quality of work-life and work-life balance as predictors of employee job satisfaction. *TAZKIYA: Journal of Psychology*, 10(1), 74-84.
82. Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1985). A conceptual model of service quality and its implications for future research. *Journal of Marketing*, 49(4), 41-50. <https://doi.org/10.1177/002224298504900403>
83. Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1988). SERVQUAL: A multiple-item scale for measuring consumer perceptions of service quality. *Journal of Retailing*, 64(1), 12-40.
84. Pererva, P., & Kuchynskiy, V. (2021). Digitization of personnel management processes. In S. Matiukh (Ed.), *Actual problems of modern science* (pp. 275-285). Bydgoszcz University of Science and Technology.
85. Perkasa, D. H., Susiang, M. I. N., Parashakti, R. D., & Rostina, C. N. (2023). The influence of the physical work environment, work motivation, and work discipline on employee performance. *KnE Social Sciences*, 286-295.
86. Pelit, E., & Katircioglu, E. (2022). Human resource management studies in hospitality and tourism domain: a bibliometric analysis. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 34(3), 1106-1134.
87. Pine, B. J., II, & Gilmore, J. H. (1998). Welcome to the experience economy. *Harvard Business Review*, 76(4), 97-105.
88. Ranjan, R. (2024). Technology: The cornerstone of HR service delivery in the startup ecosystem. *NHRD Network Journal*, 17(1-2), 58-65.
89. Reichers, A. E., & Schneider, B. (1990). Climate and culture: An evolution of constructs. In B. Schneider (Ed.), *Organizational climate and culture* (pp. 5-39). Jossey-Bass.
90. Rossidis, I., Belias, D., & Vasiliadis, L. (2021, June). Strategic human resource management in the international hospitality industry. An extensive literature review. In *Culture and Tourism in a Smart, Globalized, and Sustainable World: 7th International Conference of IACuDiT, Hydra, Greece, 2020* (pp. 337-346). Cham: Springer International Publishing.
91. Sahoo, S. K., & Goswami, S. S. (2023). A comprehensive review of multiple criteria decision-making (MCDM) methods: Advancements, applications, and future directions. *Decision Making Advances*, 1(1), 25-48.
92. Saaty, T. L. (1980). *The analytic hierarchy process*. McGraw-Hill.

93. Saaty, T. L. (1990). How to make a decision: The analytic hierarchy process. *European Journal of Operational Research*, 48(1), 9-26.
94. Salehzadeh, R., & Ziaeeian, M. (2024). Decision making in human resource management: A systematic review of the applications of analytic hierarchy process. *Frontiers in Psychology*, 15, 1400772.
95. Sani, A., Husen, S., Wahidah, R. N., & Mustajab, D. (2024). Evolution of HRM strategies in the digital age: A comprehensive review. *Amkop Management Accounting Review (AMAR)*, 4(1), 42-58.
96. Schein, E. H. (2010). *Organizational culture and leadership* (4th ed.). Jossey-Bass.
97. Schneider, B., White, S. S., & Paul, M. C. (1998). Linking service climate and customer perceptions of service quality: Test of a causal model. *Journal of Applied Psychology*, 83(2), 150-163. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.83.2.150>
98. Stankevičiūtė, Ž. (2024). Data-driven decision making: Application of people analytics in human resource management. In *Digital Transformation: Technology, Tools, and Studies* (pp. 239-262). Springer Nature Switzerland.
99. Stoyanova-Bozhkova, S., Paskova, T., & Buhalis, D. (2022). Emotional intelligence: a competitive advantage for tourism and hospitality managers. *Tourism Recreation Research*, 47(4), 359-371.
100. Subramani, K., & Manoharan, G. (2025, January). Coalescing the use of emotional intelligence in the digital era. In *2025 International Conference on Cognitive Computing in Engineering, Communications, Sciences and Biomedical Health Informatics (IC3ECSBHI)* (pp. 1505-1510). IEEE.
101. Swanson, R. A. (2022). *Foundations of human resource development*. Berrett-Koehler Publishers.
102. Tsaor, S.-H., & Lin, Y.-C. (2004). Promoting service quality in tourist hotels: The role of HRM practices and service behavior. *Tourism Management*, 25(4), 471-481. [https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(03\)00123-1](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(03)00123-1)
103. Todorov J. (2025) Marketing strategija i primena informaciono-komunikacionih tehnologija u održivom razvoju turizma Republike Srbije sa osvrtom na društvene mreže, *Glasnik za društvene nauke*, Vol. XVII, God. XVII (Broj 2), DOI: 10.46793/GlasnikDN17.2.093T
104. Ulrich, D. (1997). *Human resource champions: The next agenda for adding value and delivering results*. Harvard Business School Press.
105. Warr, P. (Ed.). (2002). *Psychology at work* (5th ed.). Penguin.
106. Wong, C.-S., & Law, K. S. (2002). The effects of leader and follower emotional intelligence on performance and attitude: An exploratory study. *Leadership & Organization Development Journal*, 23(8), 442-452. <https://doi.org/10.1108/01437730210449390>

107. Yin, R. K. (2018). *Case study research and applications: Design and methods* (6th ed.). SAGE.
108. Yoon, Y., & Uysal, M. (2005). An examination of the effects of motivation and satisfaction on destination loyalty: A structural model. *Tourism Management*, 26(1), 45-56. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2003.08.016>
109. Zangemeister, C. (2014). *Nutzenwertanalyse in der Praxis* (Aktual. Aufl.). Springer Vieweg.
110. Perić, G., Avramović, M., & Stojiljković, M. (2018). Achieved level of tourism development in the Republic of Serbia. *Bizinfo Blace*, 9(2), 39-52.
111. Baum, T. (2007). Human resources in tourism: Still waiting for change. *Tourism management*, 28(6), 1383-1399.
112. Mahoney, T. A., & Deckop, J. R. (1986). Evolution of concept and practice in personnel administration/human resource management (PA/HRM). *Journal of Management*, 12(2), 223-241.
113. Devanna, M. A., & Tichy, N. (1990). Creating the competitive organization of the 21st century: The boundaryless corporation. *Human resource management*, 29(4), 455-471.
114. Baum, T. (2007). Human resources in tourism: Still waiting for change. *Tourism management*, 28(6), 1383-1399.
115. Chun Wang, J., Wang, Y. C., & Tai, Y. F. (2016). Systematic review of the elements and service standards of delightful service. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 28(7), 1310-1337.
116. Stoyanova-Bozhkova, S., Paskova, T., & Buhalis, D. (2022). Emotional intelligence: a competitive advantage for tourism and hospitality managers. *Tourism Recreation Research*, 47(4), 359-371.
117. Stanojević S., Arsenović V., Obrić B., Lazić S., Ljubojević N., Mirković S. (2023) Quantitative Methods in Financial Reports as Support to Making Business Decisions in the Sport Industry, *Management in Sport*, Vol. 14 No. 1 (2023), UDK: 005.311.12:657.631.6:[796/799796/799]:[005.5:159.947.2
118. Gannon, J. M., Doherty, L., & Roper, A. (2012). The role of strategic groups in understanding strategic human resource management. *Personnel Review*, 41(4), 513-546.
119. Hitka, M., Schmidtová, J., Lorincová, S., Štarchoň, P., Weberová, D., & Kampf, R. (2021). Sustainability of human resource management processes through employee motivation and job satisfaction. *Acta Polytechnica Hungarica*, 18(2), 7-26.
120. Das, M. P. (2023). Technology and Guest experience: innovations reshaping hotel management. *International Journal for Multidimensional Research Perspectives*, 1(3), 76-95.
121. Giousmpasoglou, C. (2024). Working conditions in the hospitality industry: the case for a fair and decent work agenda. *Sustainability*, 16(19), 8428.

122. Simons, T., & Enz, C. A. (1995). Motivating hotel employees: Beyond the carrot and the stick. *Cornell hotel and restaurant administration quarterly*, 36(1), 20-27.
123. Obiekwe, O., Zeb-Obipi, I., & Ejo-Orusa, H. (2019). Employee involvement in organizations: Benefits, challenges and implications. *Management and Human Resource Research Journal*, 8(8), 1-11.
124. Garanina, Z. G., Andronova, N. V., Lashmaykina, L. I., Maltseva, O. E., & Polyakov, O. E. (2017). The structural model of future employees' personal and professional selfdevelopment. *Интеграция образования*, 21(4), 596.
125. Abdulkazeem, A., Salau, A. A., & Ahmed, M. (2025). Modern reward management systems and performance of family-owned hospitality businesses in Nigeria.
126. Imboden, M. T. (2024). Belonging: An essential human and organizational need. *American Journal of Health Promotion*, 38(6), 883-897.
127. Gagné, M., Parker, S. K., Griffin, M. A., Dunlop, P. D., Knight, C., Klonek, F. E., & ParentRocheleau, X. (2022). Understanding and shaping the future of work with self-determination theory. *Nature Reviews Psychology*, 1(7), 378-392.
128. Burris, E. R. (2012). The risks and rewards of speaking up: Managerial responses to employee voice. *Academy of management journal*, 55(4), 851-875.
129. Kinjerski, V., & Skrypnik, B. J. (2006). Creating organizational conditions that foster employee spirit at work. *Leadership & organization development journal*, 27(4), 280-295.
130. Kale, E. (2020). Attachment styles and job performance in the hospitality industry: the mediating role of general self-efficacy. *Journal of Human Resources in Hospitality & Tourism*, 19(1), 23-42.
131. Deery, S., & Nath, V. (2012). Customer Service Work, Employee Well-being and Performance. *Managing human resources: Human resource management in transition*, 100-122.
132. Vuta, D. R., & Farcas, A. (2015). The role of training in organizational and employee development. *Land Forces Academy Review*, 20(3), 367.
133. Luo, C. C., Wang, Y. C., & Tai, Y. F. (2019). Effective training methods for fostering exceptional service employees. *Journal of Hospitality and Tourism Insights*, 2(4), 469-488.
134. Silva, S., Silva, C., & Martins, D. (2019, September). Knowledge management and staff turnover in the hospitality industry. In *European Conference on Knowledge Management*(pp. 941-XXVI). Academic Conferences International Limited.
135. Ostenda, A., Nestorenko, T., Nestorenko, O., Kalita, D., Kubicka, J., & Ruta, P. (2024). Workplace satisfaction management: theory and practice.
136. Izvercian, M., Potra, S., & Ivascu, L. (2016). Job satisfaction variables: A grounded theory approach. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 221, 86-94.

- 137.P. Crick, A., & Spencer, A. (2011). Hospitality quality: new directions and new challenges. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 23(4), 463-478.
- 138.Donnelly, M., Holden, M. T., & Lynch, P. (2009). Building customer loyalty: a customer experience based approach in a tourism context (Doctoral dissertation, Waterford Institute of Technology).
- 139.Rai, A. K., & Srivastava, M. (2012). Customer loyalty attributes: A perspective. *NMIMS management review*, 22(2), 49-76.
- 140.Oliver, R. L. (1999). Whence consumer loyalty?. *Journal of marketing*, 63(4_suppl1), 33-44.
- 141.Wali, A. F., & Nwokah, N. G. (2018). Understanding customers' expectations for delivering satisfactory and competitive services experience. *International Journal of Electronic Marketing and Retailing*, 9(3), 254-268.
- 142.Godovykh, M., & Tasci, A. D. (2020). Customer experience in tourism: A review of definitions, components, and measurements. *Tourism management perspectives*, 35, 100694.
- 143.Edmondson, A. (2012). *Teamwork on the fly*. Brighton: Harvard Business Review.
- 144.Hussain, S. S., Peter, C., & Bieber, G. (2009). Emotion recognition on the go: Providing personalized services based on emotional states. *Proc. Mobile HCI 2009*, 1-4.
- 145.Worsfold, K., Fisher, R., McPhail, R., Francis, M., & Thomas, A. (2016). Satisfaction, value and intention to return in hotels. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 28(11), 2570-2588.
- 146.Schuler, R. S., Jackson, S. E., & Storey, J. (2001). HRM and its link with strategic management. *Human resource management: A critical text*, 2, 114-130.
- 147.Braimah, M. (2016). Internal marketing and employee commitment in the hospitality industry. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 5(2), 1-22.
- 148.Xiong, L., King, C., & Piehler, R. (2013). "That's not my job": Exploring the employee perspective in the development of brand ambassadors. *International Journal of Hospitality Management*, 35, 348-359.
- 149.Ottenbacher, M. C. (2007). Innovation management in the hospitality industry: different strategies for achieving success. *Journal of hospitality & tourism research*, 31(4), 431-454.
- 150.Ahmodu, A. O., Aribaba, F. O., Olayiwola, P. O., Ajayi, J. O., Lawal, N. A., & Egbewole, I. K. (2024). Human Resource Management Cost Practice and Operational Efficiency of Hospitality Industry in Ondo State, Nigeria. *NIU Journal of Humanities*, 9(3), 93-102.
- 151.Subramony, M. (2006). Why organizations adopt some human resource management practices and reject others: An exploration of rationales. *Human Resource Management: Published in Cooperation with the School of Business Administration, The University of Michigan and in alliance with the Society of Human Resources Management*, 45(2), 195-210.

152. Mammadova, M. H., & Jabrayilova, Z. G. (2018). Decision-making support in human resource management based on multi-objective optimization. *TWMS Journal of pure and applied mathematics*, 9(1), 52-72.
153. Bhole, G. P., & Deshmukh, T. (2018). Multi-criteria decision making (MCDM) methods and its applications. *International Journal for Research in Applied Science & Engineering Technology (IJRASET)*, 6(5), 899-915.
154. Mirčetić, V., Popović, G., Vukotić, S., Mihić, M., Kovačević, I., Đoković, A., & Slavković, M. (2024). Navigating the Complexity of HRM Practice: A Multiple-Criteria Decision Making Framework. *Mathematics*, 12(23), 3769.
155. Papademetriou, C., Anastasiadou, S., & Papalexandris, S. (2023). The effect of sustainable human resource management practices on customer satisfaction, service quality, and institutional performance in hotel businesses. *Sustainability*, 15(10), 8251.
156. Romo, R., Orozco, F., Forcael, E., & Moreno, F. (2023). Towards a model that sees human resources as a key element for competitiveness in construction management. *Buildings*, 13(3), 774.
157. Dwyer, L., Edwards, D. C., Mistilis, N., Roman, C., Scott, N., & Cooper, C. (2008). Megatrends underpinning tourism to 2020: analysis of key drivers for change.
158. Alabi, O. A., Ajayi, F. A., Udeh, C. A., & Efunniyi, F. P. (2024). Predictive analytics in human resources: Enhancing workforce planning and customer experience. *International Journal of Research and Scientific Innovation*, 11(9), 149-158.
159. Lam, T., Cho, V., & Qu, H. (2007). A study of hotel employee behavioral intentions towards adoption of information technology. *International Journal of Hospitality Management*, 26(1), 49-65.
160. Dabić, S. (2025). Novi uvid u značaj radnog okruženja i organizacione klime u podsticanju zadovoljstva kao faktora motivacije zaposlenih. *Универзитет Сингидунум*.
161. Hamouche, S. (2023). Human resource management and the COVID-19 crisis: Implications, challenges, opportunities, and future organizational directions. *Journal of Management & Organization*, 29(5), 799-814.
162. Zhang, F., Seshadri, K., Liu, S., & Santamouris, M. (2025). The impact of indoor environmental quality on tourist accommodation ratings using guest reviews. *Building and Environment*, 280, 113135.
163. Zhong, Y., Li, Y., Ding, J., & Liao, Y. (2021). Risk management: Exploring emerging human resource issues during the COVID-19 pandemic. *Journal of Risk and Financial Management*, 14(5), 228.
164. Madera, J. M., Dawson, M., Guchait, P., & Belarmino, A. M. (2017). Strategic human resources management research in hospitality and tourism: A review of current literature and

suggestions for the future. *International journal of contemporary hospitality management*, 29(1), 48-67.

8. Закључак

На основу свеобухватне анализе докторске дисертације кандидата Стевана Баровића под називом „Евалуација ХРМ (*HRM*) пракси кроз призму корисничког искуства применом вишекритеријумске анализе у хотелијерству Републике Србије“, Комисија констатује да је дисертација израђена у потпуности у складу са одобреном пријавом, да представља оригиналан и самосталан научни рад и да су се стекли услови за њену јавну одбрану.

Тема у теоријском и емпиријском погледу даје оригиналан научни допринос кроз јасно дефинисање и вредновање *HRM* пракси у хотелијерству, интеграцију експертске процене и корисничке перцепције, као и примену комбинованог АНП-NVA модела у циљу објективног рангирања кључних фактора који утичу на задовољство запослених и лојалност гостију. Дисертација доприноси бољем разумевању односа између интерних организационих процеса и екстерних тржишних исхода, као и идентификацији јаза између менаџерске и корисничке перспективе у процени значаја појединих *HRM* пракси. Истраживање је методолошки адекватно и систематски спроведено, уз јасно дефинисан теоријски оквир, прецизно формулисане хипотезе, доследну примену вишекритеријумских метода одлучивања, спроведену сензитивну анализу и анализу ризика од пристрасности, као и верификацију налаза кроз студију случаја. Резултати истраживања имају значајне теоријске и практичне импликације, посебно у контексту унапређења стратегија управљања људским ресурсима у хотелијерском сектору Републике Србије.

Узимајући у обзир актуелност теме, научну релевантност, интердисциплинарни приступ и практичну применљивост добијених резултата, С обзиром на то да докторска дисертација испуњава све услове предвиђене законом и академским стандардима, Комисија

ПРЕДЛАЖЕ

Већу за постдипломске студије Алфа БК Универзитета, да усвоји извештај Комисије и одобри одбрану докторске дисертације кандидата Стевана Баровића.

Чланови комисије:

Проф. др Ладин Гостимировић, ментор
ванредни професор, Алфа БК Универзитет, Београд

Ладин Гостимировић

Доц. др Милан Бркљач, коментор
доцент, Алфа БК Универзитет, Београд

М. Бркљач

Доц. др Владимир Крагуљац, члан Комисије
доцент, Факултет за хотелијерство и туризам, Универзитет у Крагујевцу, Врњачка Бања

Владимир Крагуљац

Проф. др Дарко Васелић, члан Комисије
ванредни професор, Универзитет за пословни инжењеринг и менаџмент, Бања Лука

_____

др Биљана Видука, председник Комисије
научни сарадник, Институт економских наука, Београд

Биљана Видука

Узимајући у обзир актуелност теме, научну релевантност, интердисциплинарни приступ и практичну применљивост добијених резултата, С обзиром на то да докторска дисертација испуњава све услове предвиђене законом и академским стандардима, Комисија

ПРЕДЛАЖЕ

Већу за постдипломске студије Алфа БК Универзитета, да усвоји извештај Комисије и одобри одбрану докторске дисертације кандидата Стевана Баровића.

Чланови комисије:

Проф. др Ладин Гостимировић, ментор
ванредни професор, Алфа БК Универзитет, Београд

Доц. др Милан Бркљач, коментор
доцент, Алфа БК Универзитет, Београд

Доц. др Владимир Крагуљац, члан Комисије
доцент, Факултет за хотелијерство и туризам, Универзитет у Крагујевцу, Врњачка Бања

Проф. др Дарко Васелић, члан Комисије
ванредни професор, Универзитет за пословни инжењеринг и менаџмент, Бања Лука

др Биљана Видука, председник Комисије
научни-сарадник, Институт економских наука, Београд

